



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 488/2022-85

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpených advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 1C/80/2012 po právoplatnosti nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 110/2020 z 27. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. októbra 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, čl. 11 listiny, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1C/80/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“) po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 110/2020 z 27. augusta 2020. Tiež navrhujú priznať primerané finančné zadostučinenie každému z nich 12 000 eur a nahradiť trovy konania. V ústavnej sťažnosti nenavrhlí, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, pretože túto povinnosť už vyslovil v náleze č. k. II. ÚS 110/2020 z 27. augusta 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú v konaní o odstránenie stavieb a vypratanie hnutelných vecí v procesnom postavení žalobcov. Žalobou doručenu okresnému súdu 3. septembra 2012 sa domáhali vydania rozhodnutia, ktorým okresný súd prikáže žalovaným odstrániť stavby s príslušenstvom a prikáže žalovaným vypratať hnutelné veci z nehnuteľností, teda pozemkov, ktoré sú v spoluvlastníctve sťažovateľov. Týmito stavbami na pozemkoch v spoluvlastníctve sťažovateľov bola vytvorená nelegálna osada.

3. Ústavný súd v právoplatnom náleze (II. ÚS 110/2020) vyslovil porušenie označených práv sťažovateľov, prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur spoločne a nerozdielne a náhradu trov konania.

4. Sťažovatelia sa v poradí druhou ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 8. decembra 2020 opätovne domáhali vyslovenia porušenia svojich označených práv po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 110/2020 z 27. augusta 2020. Ústavný súd však uznesením č. k. II. ÚS 23/2021 z 21. januára 2021 odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú z dôvodu, že posudzované obdobie po právoplatnosti nálezu ústavného súdu nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľov postupom okresného súdu.

5. Sťažovatelia sa v poradí treťou ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 26. apríla 2021 opätovne domáhali vyslovenia porušenia svojich označených práv po právoplatnosti nálezu ústavného súdu. Avšak ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 277/2021 z 25. mája 2021 znova odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov s totožným odôvodnením.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Argumentácia sťažovateľov spočíva v tvrdení, že nečinnosť okresného súdu po právoplatnosti nálezu ústavného súdu 18. septembra 2020 do podania ústavnej sťažnosti 5. októbra 2021 trvá viac ako 12 mesiacov. Tiež tvrdia, že nečinnosť okresného súdu nemôže byť ospravedlniteľná ani nepriaznivou pandemickou situáciou a s ňou prijatými opatreniami, pretože okresný súd od právoplatnosti nálezu vykonal 272 súdnych pojednávaní. Tiež namietajú, že celková dĺžka konania od podania žaloby predstavuje viac ako deväť rokov bez meritórneho preskúmania veci. Okrem iného argumentujú, že pandémia COVID-19 je na ústupe a možno v blízkej dobe dôjde k nariadeniu termínu pojednávania a prejednávania veci, avšak uvedené nezakladá odstránenie právnej neistoty, pretože neúspešná strana sporu sa s vysokou pravdepodobnosťou odvolá, a tým sa opätovne predĺži stav právnej neistoty. Čo sa týka právnej a skutkovej zložitosti veci, sú toho názoru, že počet sporových strán nie je dôkazom zložitosti veci, odkazujúc na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 688/2014. Sú tiež toho názoru, že k celkovej dĺžke konania v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu neprispeli. Sťažovatelia porušenie práva vlastníť majetok odvodzovali od nerozhodnutia okresného súdu o podanej žalobe, pričom vzniknutý stav im bráni v pokojnom užívaní majetku, ktorého sú vlastníkami. K porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy argumentovali tým, že svojou aktivitou sa aj po právoplatnosti nálezu ústavného súdu snažili odstrániť zbytočné prietahy v súdnom konaní, avšak ani tá neprispela k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Podľa ich tvrdení v súčasnosti neexistuje žiaden iný právny prostriedok,

ktorý by im umožnil dosiahnuť účinnú ochranu ich práva garantovaného ústavou. S prihliadnutím na dĺžku konania po právoplatnosti nálezú ústavného súdu je podľa ich názoru uplatnené primerané finančné zadosťučinenie adekvátne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú porušenie označených práv postupom okresného súdu po právoplatnosti nálezú ústavného súdu v trvaní dvanástich mesiacov.

8. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

9. O zjavnú neopodstatnenosť ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 288/2016, II. ÚS 59/2019).

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre účastníkov (II. ÚS 32/02, obdobne rozsudok ESLP zo 16. 12. 2003 vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 58172/00).

11. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (II. ÚS 238/2020).

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania (III. ÚS 241/2021).

13. Význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľov dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Ústavný súd v právoplatnom náleze konštatoval, že vec sťažovateľov vykazuje znaky skutkovej a právnej zložitosti z dôvodu komplikácií pri identifikovaní žalovaných, existujúcich stavieb bez označenia a tiež komplikácií pri doručovaní písomnosti žalovaným.

14. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že dĺžku napadnutého konania na okresnom súde po právoplatnosti nálezu ústavného súdu 18. septembra 2020 v trvaní dvanástich mesiacov nepovažuje v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci za zjavne neprimeranú. Dĺžka konania na okresnom súde bola ovplyvnená aj vyhlásením núdzového stavu a s tým súvisiacim obmedzením týkajúcim sa vykonávania pojednávaní. Ústavný súd v tejto časti odkazuje na bod 20 a 21 odôvodnenia prechádzajúceho uznesenia o odmietnutí č. k. IV. ÚS 277/2021 z 25. mája 2021.

15. Vzhľadom na to, že ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nedospel k záveru o porušení práv sťažovateľov zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohol dospieť ani k záveru o porušení práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu. Ústavnú sťažnosť preto aj v tejto časti namietaného porušenia odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom ustanovených náležitostí sťažovateľa v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložili ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu